

A versegi templom középkori részletei

2010 január 22. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Középkori építészeti örökségünknek még mindig jelent?s része rejt?zik a kés?bbi századokban keletkezett falak szövetében. Az elmúlt évtizedek régészeti kutatásai és m?emléki helyreállításai során számos barokk templom vakolata alól kerültek napvilágra szebbnél szebb román kori és gótikus kapuzatok, ablakok, párkányok, freskók és más épületdíszek, de még mindig számíthatunk meglepetésekre. A versegi római katolikus plébániatemplom XVIII. századi falaiból például pompás csúcsíves stílusú és román kori részletek bontakoztak ki.
A Pest, Nógrád és Heves megyék hármas határánál, a Vanyarci-patak mentén található szép fekvés?, ezerötszáz lelkes Verseg neve – Wersegdként – 1386-ban szerepel els? ízben írott formában. A török id?kben a falu nem néptelenedett el, 1559-ben 46 jobbágyportáját írták össze.

Templomáról az 1702. évi egyház-látogatási jegyz?könyvben az áll, hogy szentélye és sekrestyéje boltozott, szószéke k?b?l van. Két évvel kés?bb a padok deszkájából koporsót kellett készíteni a pestisjárványban elhunytaknak. Az épületet 1739 és 1767 között újították meg, majd a XIX. és XX. században több ízben renoválták. 1987-ben kezdték meg a versegi Szent Miklós-plébániatemplom régészeti feltárását Mezey Alice irányításával. Ennek során a padlózat szintje alól, a hajó északi oldalán el?került egy kisméret? (öt és fél méter hosszú), keleti végén félköríves szentélyzáródású templom alapozása. Ez volt a település els?, az 1200-as években épült egyháza, amelyet nyugati irányban alighanem még a XIII. század folyamán meghosszabbítottak. A következ? két évszázadban ehhez képest már jelent?sen b?vítették a templomot: a kétszeres szélesség? hajóhoz sokszögzáródású szentély és méretes sekrestye készült. A déli oldalon feltárt támpilléralapok gótikus boltozatra engednek következtetni. Az 1500-as években még több kisebb-nagyobb átalakításra került sor, majd a török hódoltság idején lassan tönkrement a templom.
A falkutatás és a m?emléki helyreállítás eredményeként ma a hajó északi oldalán látható az els? templom eredeti román stílusú, kváderk? homlokzatának egy szakasza, felül ívsoros párkánnyal. A déli hajófal külsején a csúcsíves ablaknyílások már a XIV. századi b?vítést tanúsítják a különböz? formájú támpillérekkel együtt. És ugyanitt látjuk azt a faragott keretes, egyenes szemöldökköv? gótikus kapuzatot, amelyet egy ritka szép címeregyüttes díszít. A föls?, sárkányos-fogas motívum a Báthoriakra vall: az építtet? somlyói Báthori IV. Miklós lehetett, aki 1475 és 1506 között volt a váci egyházmegye püspöke. Az alsó, kisebb k?címer ötágú koronából kinöv?, balra néz?, nyílvessz?vel átl?tt nyakú ágaskodó szarvast ábrázol, tulajdonosaként több korabeli északkelet-magyarországi família is szóba jöhet, a legvalószín?bb azonban a XV. században itt földbirtokos Wersegdi család. Kés?bb a Podmaniczkyaknak, Majthényiaknak és Fáyaknak volt birtoka Versegen. A váci püspökség mindvégig a templom kegyura maradt; a község 1704 és 1716 között több országgy?lés és Pest vármegyei rendi gy?lés színhelye volt.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló